בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תנ"ג

פרשת
בשלח
תשפ"ה

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **בשלח - שבת שירה**, והשבת הזאת היא מעין קדושת **שביעי של פסח**, שהוא הזמן שאנחנו חוגגים את הנס הגדול של קריעת ים סוף.

ודבר זה צריכים תמיד לחקוק היטב בתוך ליבנו: כשמדברים מזמני־קודש ועיתותי־רצון כמו החגים הקדושים, ובכללם יו"ט שביעי של פסח, זה דבר שהוא **'בימים ההם בזמן הזה'**, שאת הלשון הזאת אנחנו מזכירין בברכת "שעשה ניסים לאבותינו", ומתי? "בימים ההם בזמן הזה" - מה הכוונה? שהעניין הזה אמנם ארע **'בימים ההם'** אבל זה קורה גם **'בזמן הזה'**, היינו בכל זמן שמגיעה אותה העת, ובפרט בזמן שקוראים בו את אותו המאורע.

ובאמת, כשמגיע עת שקורין בתורה את אותו המאורע, זה יכול אפילו **יותר גבוה** מזמן החג בעצמו, כי כשמגיע זמן המאורע בשנה, לדוגמא לענייננו: מגיע חג שביעי של פסח, אז כולם יודעים, שזה הסיום של חג הפסח, ואז אנחנו מזכירים עצמנו 'זכר ליציאת מצרים' שהיה את קריעת ים סוף באותו היום, אבל בשעה שאנחנו קוראים את הפרשה הזאת בתורה - כפי תקנת חכמינו הקדושים, לקרוא בכל שבוע את פרשת השבוע - עכשיו ממש מתעורר העניין הזה מתוך קריאת הפרשה, וכדאיתא בספרים הקדושים: **"הקריאה מעוררת את הזמן"**, וזה באופן **ישיר** מצד התורה הקדושה.

בנוסף, הרי בשביעי של פסח אמנם קורין את השירה, אבל לא את כל פרשת בשלח, אלא רק מתחילת הפרשה עד

אחר שירת הים. אבל בשבוע זה - פרשת בשלח - אנחנו קוראים את כל הפרשה כולה.

הבה ונזכיר לעצמנו את לשון הזוהר הקדוש (תרומה קסא:): **'קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִסְתַּכַּל בְּאוֹרַיְיתָא וּבָרָא עָלְמָא'**; הקב"ה, כביכול, הסתכל בתורה וברא את העולם. זאת אומרת, שבריאת העולם היא כפי שכתוב בתורה. נמצא אפוא, כשאנחנו קורין עכשיו בתורה את ענין קריעת ים סוף, **זה ממש בריאה חדשה!**

ועל־כן, זה לא **'כמו'** שביעי של פסח, או **'כאילו'** ו**'כעין'**, אלא דבר **'אותו דבר ממש'**!

והעניין של קריעת ים סוף הוא **'גילוי שכינה'**, כי אז התגלתה השכינה בגילוי נורא מאד, עד שחכמינו הקדושים אומרים (מכילתא בשלח, ג): **'ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי'**; הוא יחזקאל הנביא, שראה את כל המרכבה העליונה, וחזה מה קורה בכל העולמות העליונים, ובשעת קריעת ים סוף זה נתגלה גם לשפחה פשוטה...

מה זה אומר לנו? שיש אפשרות כזאת! אם אדם באמת מגיש את עצמו לזה, והוא מאמין שהעניין של קריעת ים סוף חוזר ונשנה 'בימים ההם בזמן הזה', אז גם עכשיו יוכל לזכות לגילוי אלקות ש"עַיִן לֹא רָאָתָה"! ולא כמו אותה השפחה... דהנה אמנם השפחה ראתה אז גילוי גדול, אבל לא כתוב שהיא נהפכה להיות כמו יחזקאל בן בוזי... ואכן, היה אז גילוי כ"כ גדול שאפילו עוללים ויונקים שמטו דדיהם מפיהם והצביעו ואמרו "זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ" (ילקוט שמעוני, שמות טו), אבל אח"כ הם נשארו תינוקות... ובאמת אם אדם זוכה, יכול לזכות ליותר מזה...

וכל זה אם אנחנו ניגשים אל העניין הזה של פרשת השבוע - 'קריעת ים סוף', בתמימות ופשיטות, וקוראים את השירה בשמחה! ובעצם יש לנו את המבחן הזה בכל יום... כי מובא בזוהר הקדוש (תרומה קלא:), שחכמינו הקדושים תיקנו לנו לומר בכל יום **שירת הים**; הנה כשמגיע 'שבת שירה', עם ישראל מתלהבים מאד, וקורין את השירה בקריאת התורה, ובתפילה אומרים זאת יחדיו פסוק-פסוק, למה? כי אז הוא הזמן של קריעת ים סוף, אבל בעצם **בכל יום ויום** אנחנו קוראים את השירה! ואיתא שם בזוהר הקדוש, שאם אדם קורא את השיחה בשמחה ובכוונת הלב, הוא יזכה לומר את השירה יחד עם משיח צדקנו!

ונזכיר לעצמנו דברי רבינו ז"ל (ספר המידות, אות חיתון, סעיף א): **'מִי שֶׁקָּשֶׁה לוֹ לְמְצֹא זִוּוּגוֹ יאמַר בְּכַוָּנָה שִׁירַת הַיָּם'**; רבינו מביא שם כמה וכמה עצות למציאת הזיווג, ואחת מהן הוא לקרוא את השירה בכוונה ובשמחה בכל יום.

ואנחנו מזכירים רבות דבר שקיבלנו מפי **מוהרא"ש זי"ע**, שהיכן שמדברים מעניין של **'מציאת הזיווג'** - מדברים מענין **'שלום־בית'** של האדם;

כשמברכים אדם שיזכה למצוא את בת-זוגו [או מברכים אשה שתזכה למצוא את בן-זוגה], וכי הכוונה היא רק שהוא 'סוגר' שידוך ו'שבר צלחת'? האם הכוונה היא שהנה זכה להתחתן, וזהו?... **מה עם ההמשך? מה עם שלום־הבית ביום שלמחרת?...** אם לא קיים אצלו בבית העניין של **'מציאת הזיווג'**, היינו שיש **תמיד** התחדשות בחיי הנישואין, וכי זה נקרא שהוא **'מצא את הזיווג'**?!...

חכמינו הקדושים אומרים (ב"ר יז, ג) על הפסוק (בראשית ב, יח) **"אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ"**: **'אם זכה - עזר, ואם לאו - כנגדו'**; נמצא שזה תלוי באדם, שהנה היה אצלו מושג של **'מציאת הזיווג'**, אבל או שמצאת **'עזר'** או שמצאת **'כנגדו'** - המלחמות מתחדשות בכל פעם, ה' ישמור... אבל אדם שזוכה, אזי הוא יודע ש**"לֹא טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ"** זה ענין של **'מציאה'** בכל פעם מחדש!

וחכמינו הקדושים אומרים בתחילת מסכת קידושין, שכל העניין של נישואין הוא כדרך בעל אבדה - שחוזר על אבדתו, למה? כי בת-זוגו של אדם כבר נקבעה בשמים ארבעים יום קודם יצירת הוולד, שכבר אמרו **'בת פלוני לפלוני'**, וזה כבר **נקבע!** ואדם צריך לדעת את זה - שזה כבר **קבוע!** וכמה אדם צריך להיזהר מאד **שלא יקלקל** את הכל במו-ידיו! **הכל מוכן לך, ההזמנה לחתונה, המקום של החתונה, התאריך של החתונה, ואתה לוקח את ההזמנה - 'זה לא טוב בשבילי' - וקורע אותה לחתיכות...** ואח"כ הוא איננו יודע 'למה כ"כ קשה למצוא את בת-זוגי?'... **מה עשית?! הביאו לך שידוך!** - 'לא, אני חושב שזה לא בשבילי'... **מה אתה חושב 'זה לא בשבילי'?! מה אתה יודע בכלל?! אתה כזה 'חכם'?! אתה בכלל מתחיל להבין מה קורה בשמים?! אם יש לו לאדם אפילו טיפה של שכל הוא מבין שהוא איננו יודע כלום!**

רבינו אומר (ליקו"מ ח"ב סי' נב) **גבי** שיש קושיות על הקב"ה, שבוודאי צריך להיות ככה, וכי אתה יכול להבין את דרכי הקב"ה?... אומר רבינו: **'אם היה הנהגתו כפי חיוב דעתנו, אם כן היה, חס ושלום, דעתו כדעתנו'**, ועל־כן בהכרח שיהיו קושיות על הקב"ה, כי הוא מרומם ונישא למעלה מדעתנו, אזי בוודאי נאה ויפה שישנן קושיות.

ואומר רבינו שם, שאותו דבר אצל הצדיקים, שגם עליהם יש קושיות, כי אנו רחוקים מדעתם מאד; אדם חושב שהוא 'מבין' יותר גדול, אז א"כ אתה היית צריך להיות הצדיק... ואמנם אתה כוסף ומשתוקק להיות צדיק, **אבל עד שתגיע לשם - תסלק את השכל שלך, ואל תשאל קושיות וספיקות!** וזה היסוד של אמונת חכמים ואמונה בהקב"ה - שאדם יסלק את שכלו לגמרי!

והיסוד לכל זה הוא פרשת השבוע - קריעת ים סוף, ששם כתוב בפירוש בתורה (שמות יד, לא) **"וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ"** - שזה כל העניין של אמונה בה'

ואמונת חכמים, כי הנה אמונה בה' כתובה בעוד מקומות רבים, אבל כאן כתובים הם יחדיו - **"וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ"**, להורות שזה הולך ביחד!

והנה אדם עלול לטעון: 'אני מאמין בה', אבל אמונת חכמים? מה פתאום שאאמין בו בחכם?!'... אבל זה הסימן על אמונה אמיתית בה' - כשיש לו לאדם אמונת חכמים!

אבל הקושיות האלו קיימות תמיד, וכמובא בשיחות הר"ן (סימן קצב): **'פַּעַם אַחַת דִּבַּרְתִּי עִמּוֹ זַ"ל מֵעִנְיָן זֶה, שֶׁאֵין הָעוֹלָם רוֹצִים לְהַאֲמִין שֶׁיִּהְיוּ נִמְצָאִים עַכְשָׁו צַדִּיקִים גְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה מְאֹד כְּמוֹ בַּדּוֹרוֹת הָרִאשׁוֹנִים'** - הבה ונתבונן: הרי מהסתלקות רבינו עברו 214 שנים, וכבר לפני־כן טענו אנשים שכבר אין צדיקים... ומי היו הצדיקים באותו הדור? תחילה - רבינו בעצמו... בנוסף - באותו הדור היו הרה"ק מברדיטשוב, החוזה מלבולין, המגיד מקאז'ניץ, וקצת לפני־כן - הרבי ר' אלימלך, צדיקים קדושים שכל העולם עמד עליהם! וכבר אז טענו אנשים **'פעם היו צדיקים, היו כבר אין'...**

אדם צריך 'פעם ולתמיד' להוציא מהמוח שלו את העניין הזה ש"פעם היה"... תשכח כבר מכל ה"פעם היה"! לא היה "פעם"! הכל "עכשיו"! כל מה שהיה 'פעם' - זה 'עכשיו' עוד הפעם! זה חוזר ונשנה בכל דור ודור, ובעצם - בכל יום ויום!

אם חכמינו הקדושים אמרים (פסחים קטז): **'בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים'** - ואף יש גירסא מאד מעניינת (ראיתיה השבוע, וכמעט ברור לי שהיא מהגר"א זי"ע), **במקום 'בכל דור ודור'** כתוב **"בכל יום ויום"** חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים - זאת אומרת שכל הדברים האלו חוזרים ונשנים **'בכל יום'**! ואדם צריך באיזו דרך להוציא את עצמו מן המדמה הגורם לו לחשוב **'פעם היה'...**

רבינו ז"ל אומר (ליקו"מ ח"א סי' כ"ה), שבזמנינו צריכים לכנות ליצר־הרע שם חדש: **'כח המדמה'** - דמיונות! דהנה בגמרא איתא (סוכה נב.) שיש שבעה שמות ליצר־הרע - רע, שונא, אבן וכו', ורבינו ז"ל אמר: **היום צריכים לקרוא ליצר־הרע שם חדש - "כח המדמה"**, שזה כלל הדמיונות שיש לאדם.

ומה הפירוש **'היום'**? רבינו אמר את זה בזמנו, וזה סובב והולך 'בזמנו' וגם **'היום'**! עד היום! כי מאז שבא רבינו לעולם - **עולם חדש!** רבינו פעם אמר: מה שהיה לפני - היה לפני... אבל מעת שהנשמה של רבינו ירדה לעולם - זה 'עולם חדש'! ואדם שמקשר את עצמו לרבינו - הוא מקושר לכל העולמות... הוא חי! כשאדם הוא באמת מקושר לרבינו, ואצלו העניין של רבינו זה דבר 'חי' - זה חי ממש!

דבר רגיל בין אנשי שלומינו, שכותבים תמיד בספרים **"רבינו ז"ל"**, ומה

פירוש **'ז"ל'**? בפשטות: "רבינו **ז'**כרונו **ל'**ברכה", אבל באידיש, כשאומרים על איזה צדיק שהוא חי, אומרים: **'דער רבי זאל לעבן'**, ופירושו: **"הרבי שֶׁיִּחְיֶה"**, ו**'ז"ל'** הוא ראשי־תיבות של **ז'**אל **ל'**עבן... נמצא שכשכותבים 'רבינו **'ז"ל'**" היינו 'רבינו **'שֶׁיִּחְיֶה"**... ובזה שוקטת הטענה שטוענים: למה כותבים רבינו **'ז"ל'** - וכי זה דבר ישן?... **לא ולא! אדרבה, אומרים "רבינו ז'אל ל'עבן" - 'שֶׁיִּחְיֶה'!** כי אדם שהוא חי עם הלימודים של רבינו, אצלו **רבינו חי!** הוא זוכה לקבל את הלימוד של רבינו, והוא מקשר את עצמו ללימודים של רבינו, אז יש לו חיים אחרים לגמרי...

רבינו מאיר את עינינו בכל תורה בליקוטי־מוהר"ן, כל סעיף בספר־המידות, כל שיחה בשיחות־הר"ן, כל דיבור של רבינו! מובא בשיחות־הר"ן (סימן רט): **'גַּם לִבְנֵיכֶם תּוֹדִיעוּ אֶת כָּל הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׂיחוֹת הַנִּפְלָאוֹת וְהַנּוֹרָאוֹת וְהַמַּעֲשִׂיּוֹת וְכֵיוֹצֵא בָּהֶם אֲשֶׁר גִּלָּה לָנוּ; וְאָמַר אָז זֶה הַפָּסוּק בְּהִתְלַהֲבוּת גָּדוֹל כְּגַחֲלֵי אֵשׁ: "וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ"** (דְּבָרִים ד). (וְאָמַר בְּזֶה הַלָּשׁוֹן: "אַייְערֶע קִינְדֶיר זָאלְט אִיר מוֹדִיעַ זַיין וָואס דָּא הָאט זִיךְ גִּיטָאן"). **וְאָמַר בְּרֶתֶת וְזִיעַ בְּהִתְלַהֲבוּת נוֹרָא: "וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ"'**; נמצא אפוא: **אם רבינו כבר היה בזה העולם, וזוהי הנשמה של משיח צדקנו, אז עלינו להתקשר לזה - לכל הלימודים הקדושים של רבינו, ולהרגיש שרבינו חי! 'דער רבי ז'אל ל'עבן' - הוא חי עכשיו ממש!** ואדם שיזכה להרגיש את זה - אצלו זה כבר ענין אחר לגמרי...

נשוב להסבר דברי רבינו בסוף תורה כ"ה, שהיום צריכים לקרוא את היצר־הרע בשם **"כח המדמה"**, ולכאורה מה רבינו חידש כאן? מוהרא"ש הקדוש היה תמיד מסביר שהכוונה היא, כי לפני שהיה את רבינו, בוודאי שישנם כל מיני שמות וכינויים ליצר־הרע - 'אבן', 'שונא', 'רע' וכו', אבל משהגיע האור הגדול של רבינו - זה כבר ענין אחר לגמרי, כי רבינו מגלה אלקות! **ולזה זוכים אם אדם לא מטעה את עצמו, והוא מקשיב ומציית את רבינו בתמימות ופשיטות, ובלבד שהוא יזרוק את השכל שלו! כשילך בדרך זו - רבינו הבטיח: 'לא תהיה דרגה בעולם שלא אביא אתכם אליה'!**

כן איתא בפירוש בחיי־מוהר"ן (סי' שנד), שאמר רבינו: **'אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁיִּהְיֶה עֵת בְּעֵת שֶׁיִּהְיֶה הָאָדָם מֻנָּח עַל הָאָרֶץ עִם רַגְלָיו אֶל הַדֶּלֶת, אָז יִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ הֵיטֵב וְיִתְחָרֵט מְאֹד מְאֹד עַל שֶׁלֹּא זָכָה לְהִתְקָרֵב אֵלַי, אוֹ שֶׁלֹּא קִיֵּם אֶת דְּבָרַי. כִּי אָז יֵדְעוּ שֶׁאִם הָיוּ מְקָרְבִים אֵלַי וּמְקַיְּמִים אֶת דְּבָרַי לֹא הָיָה שׁוּם דַּרְגָּא בָּעוֹלָם שֶׁלֹּא הָיִיתִי מְבִיאָם לְאוֹתָהּ הַמַּדְרֵגָה'**.

אנחנו צריכים לדעת, שרבינו לא אמר סתם 'דברי הלצה' בתוך איזו 'בדחנות', אלא אם רבינו אמר איזה דבר - זה **'אמר'**! זה כולל את הכל - מרום גבהי מרומים עד המדרגה הכי תחתונה! רבינו אמר משהו - זהו זה! אז אם רבינו אמר **'אִם הָיוּ מְקָרְבִים אֵלַי וּמְקַיְּמִים אֶת דְּבָרַי לֹא הָיָה שׁוּם דַּרְגָּא בָּעוֹלָם שֶׁלֹּא הָיִיתִי מְבִיאָם לְאוֹתָהּ הַמַּדְרֵגָה'** - כך המציאות! ומה זה

אומר לנו? שאנחנו צריכים לסלק את הדעת שלנו, ולחפש ולבקש מה רבינו אומר, איך רבינו מלמד אותנו!

ואת זה מקבלים מהצדיקים **שבדור**... לא לחינם רבינו נוקט בליקוטי מוהר"ן לשון של **'צדיק שבדור'**, מה העניין בזה? כי לקבל לימודים חיוניים! כי הנה אדם יכול לטעון: 'מה אתה מספר לי מרבינו, הרי רבינו חי לפני 214 שנה, ומה זה נוגע לי ל"עכשיו"?!'... **אבל רבינו רוצה להוציא את הדמיון הזה מן האדם! אדם צריך להרגיש ממש שהצדיק חי ממש, ואפשר לחיות 'היום ממש' עם כל הלימודים של רבינו - טיפה לא פחות מחיי רבינו בעצמו!**

ואדרבה, לפי מה שרבינו אומר בשיחות־הר"ן (סימן שח) שבכל פעם הקב"ה מנהיג את העולם יותר יפה, זה בדיוק **הפוך** ממה שבני־אדם אומרים! בני־אדם אומרים שיש 'ירידת הדורות' ו'קטנות הדורות' וכו', ובא רבינו ואומר בדיוק להפך... וכך שלמה המלך אומר בקהלת (ז, י): **"אַל תֹּאמַר מֶה הָיָה שֶׁהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים הָיוּ טוֹבִים מֵאֵלֶּה כִּי לֹא מֵחָכְמָה שָׁאַלְתָּ עַל זֶה"**; ואומר רבינו שכך הוא בכל דור - שנעשה יותר יפה!

ואפילו - להבדיל - אצל אומות העולם רואים את קיום השיחה הזאת, שבכל פעם הקב"ה מנהיג את העולם יותר יפה, ורואים כ"כ הרבה המצאות חדשות, עד שבדור האחרון המציאו דבר שיכולים על-ידו להגיע עד ללבנה... וכן כל שאר הכלים שיש היום - שיעולים לטוס ממדינה למדינה, וכל כלי התקשורת וכו', שבימים הקודמים לא 'חלמו' על זה בחלום הכי רחוק... מסביר רבינו: איך זה הגיע? כי התחילו עם חכמה, וחכמים תמיד הוסיפו על מה שהיה מקודם - עוד ועוד, ובכל פעם מוסיפים על זה, ומגיעים להמצאות וחידושים שונים...

ואכן, רבינו ז"ל כבר התנבא ואמר בפירוש: 'כשמשיח יבוא, יהיה כזה כלי, שאדם יכול על-ידו להגיע בתוך זמן קצר ממקומו בעולם אל המשיח בירושלים, עד שאפילו אם יצא לפני התפילה, יחזור למקומו ועדיין לא עבר זמן תפילה'... הנה אדם קם בבוקר, והוא כולו מבולבל וזקוק לעצה מפי המשיח, הוא יכול להספיק להגיע אל המשיח ולקבל ממנו עצה, ולחזור לביתו עוד קודם שעבר זמן התפילה... ומתי רבינו אמר את זה? כשהיו רק סוסים ועגלות... זה היה הדבר הכי מהיר... כמה שהסוסים יותר חזקים - רצים יותר מהר... [כמו שרגילין לקרוא אצל הרכבים וכו': **'כח סוס'**, אז זה היה ה"כח סוס" בזמן רבינו...].

ואכן, בימינו כבר רואים את זה, כי עם החללית יכולין לעשות סיבוב בכל כדור העולם בזמן קצר מאד של ארבעים ומשהו דקות... ובעזרת השם, לאט לאט זה יהיה כבר יותר שייך גם לציבור, ואז אם אדם יצטרך 'לקפוץ' למשיח לירושלים - יעשה זאת בתוך זמן קצר מאד...

למה אנחנו מזכירים את זה? לגבי השיחה של רבינו, שבכל פעם הקב"ה מנהיג את העולם יותר יפה, כי בכל פעם מוסיפים לבנות על החכמה שהיתה מקודם, ואם כך הוא בגשמיות - כל־שכן ברוחניות, שאנחנו יש לנו כבר את כל הלימודים של הצדיקים שכבר הכינו לנו את הכל, ואם אדם מכניס את עצמו בזה - יזכה לדברים גדולים ויפים!

ואדם עלול לחשוב: 'מה אני'... 'מי אני'... 'אדם קטן'... אבל ידועה לנו שיחתו של רבי נתן שפעם אמר: **'אני כמו ננס שיושב ע"ג ענק'** - אני אמנם 'ננס', אבל אני 'יושב ע"ג ענק', מה הכוונה? שאני מסתכל מה היה מקודם, ועל מי אני סומך את כל הלימודים שלי וכל העניינים שלי, **וא"כ אדרבה, ככל שיעבור עוד דור ועוד דור - שהיו עוד צדיקים, וחיזקו אותנו וגילו לנו עוד גילויים, ויצא עוד ספר ועוד ספר, וגילו גילוי אלקות, יש יותר כח לאדם לזכות לדברים יותר גדולים!**

ולפי זה יש לאדם גישה אחרת לכל העניין של **'התקטנות הדורות'**, שאמנם אולי באמת רואים שיש ענין כזה, אבל מצד שני - יכולים לזכות בהם לדברים יותר גדולים, כי (קהלת ז, יד) "זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹקִים", **בגלל שיש 'גילוי שכינה' - ישנם כאלו גילויים מהצדיקים שמתרבים והולכים בכל דור, יש "זֶה לְעֻמַּת זֶה" גם ניסיונות יותר גדולים, כי זה בהכרח! למה? כי אם לא - היה 'ביטול הבחירה'... אם היו מגלים אלקות לכולם, והיה עוד הפעם גילוי של קריעת ים סוף - גילוי שכינה באופן פתוח, היתה מתבטלת הבחירה לגמרי... ומוכרח להיות בחירה, הקב"ה ברא את העולם עם בחירה - שיהיה לאדם ניסיון, והוא יתגבר על יצרו, ויבחר בטוב, ואז הוא יגיע לכל זה!** אבל אדם צריך לדעת את זה...

אדם טוען: 'יש לי יצר הרע גדול, מה אני יכול לעשות?'... **מה אתה יכול לעשות? יש לך יצר הרע גדול? זה בגלל שיש לך את הכישרונות והאפשרות לעלות אל המדרגה הכי גדולה, ובגלל זה יש לך יצר הרע גדול!**

כך אומר האר"י הקדוש בפירוש (עץ חיים וכו'), כשמסביר את כל העניין של גלות מצרים ויציאת מצרים, שהם היו נשמות גבוהות מאד מאד, **ודייקא על הנשמות הגבוהות מתלבש היצר הרע באופן יותר גדול ומנסה למנוע את האדם, ואם אדם מחזיק מעמד - אין סוף ושיעור למה שיכול לזכות אליו!**

הבה ונתבונן: אם האר"י הקדוש אמר לרבי חיים ויטאל באותם ימים - לפני 450 שנה: **'היום, במיעוט פעולות, אדם יכול לזכות להגיע למדרגות כמו התנא ר' עקיבא'**[א], על-אחת-כמה-וכמה בדורות

א. והאר"י הקדוש כיוון אז לחזק את ר' חיים ויטאל שהיה מאד שפל-ברך ובטל ומבוטל, וגילה לו שאכן יש בתור נשמתו נשמת רבי עקיבא.

אלה! **יש לך את הכוחות האלה, אבל זה טמון ומכוסה בתוכך... ואם תתחיל לציית לצדיקים, ולקבל מהם את הלימודים שלהם, אתה יכול לזכות לדברים גדולים ב"מיעוט פעולות"...**

רבינו אומר (ספר המידות, אות תשובה, סעיף נא): **'מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרֵגָה גְּדוֹלָה, יָכוֹל לְהַשִּׂיג שְׁלֵמוּתוֹ בְּמִעוּט פְּעֻלּוֹת'**; מה הכוונה **"בְּמַדְרֵגָה גְּדוֹלָה"**? שהוא אמנם 'ננס' וקטן, אבל הוא עומד ע"ג ענק - על הכתפיים של הצדיקים, שהוא מקבל חיזוק, ולא שהוא שבור 'מי אני, מה אני, בטלן, אל תדבר ממני, אינני שום דבר'... **אדם צריך להוציא את הקליפה הזאת מהמוח שלו!**

ודבר זה יכולים ג"כ להכניס בתוך הסבר הדיבור של רבינו, שבימינו צריכים לכנות את היצר הרע בשם **'כח המדמה'**, כי אם יש גילוי אלקות - מגלים לאדם ממש הכל 'פתוח', אז אפילו אם אדם כבר גבר על היצר הרע עם כל כינוייו ושמותיו - 'אבן', 'רע' וכו', הוא הכניע כבר את הכל! אבל מה נשאר לו? **דמיונות...** אדם אומר: 'מה אתה מדבר ממני? אתה לא מכיר אותי, אבל אני מכיר את עצמי'... ואדם נכנס לתוך כל מיני דמיונות, עד שהוא ממש נשבר ונופל בדעתו... **במקום שהיה יכול להעלות את עצמו אל המקום הכי גבוה, הוא נופל תחת 'כח הדמיון' - דמיונות! - 'זה לא מדבר ממני... אני כבר לא שווה כלום... מה כבר יהיה ממני'... זה 'כח המדמה'!**

זה מה שאמר רבינו: **'היום צריכים לכנות את היצר הרע בשם "כח המדמה"'**; היינו, בימינו אלה, שיש את כל הגילויים שגילה רבינו בעולם, יש רק דרך יחידה שיכולים לכסות את זה - עם דמיונות... שאדם מלא בדמיונות!

אם אדם איבד את שפיות דעתו, ה' ישמור את עם ישראל, והוא איננו מיושב, מה קורה אִתּוֹ? הוא נכנס ל**'דמיונות'**... הוא שומע קולות, הוא מדמה כל מיני דמיונות, ה' ישמור, מה זה? זה **'כח המדמה'**... שזה הדבר היחיד שיכול לנתק את האדם מלימודי הצדיקים, וזה מגיע מחמת שהוא לא זורק את שכלו העקום ומציית להצדיק...

שזה ענין של **'אמונת חכמים'**, שהולך **"יד ביד"** עם **'קריעת ים סוף'** שבפרשת השבוע, שהוא המקום היחידי שכתוב בו **"וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ"** - שהשוו את האמונות האלו יחדיו!

ועל זה איתא במכילתא: **'אם האמינו במשה, בה' לא כל-שכן?'** עונים חכמינו הקדושים: **'מכאן שכל המאמין ברועה ישראל, כאילו הוא מאמין שמי שאמר והיה העולם'**; וביאור הדבר היה רגיל בפיו של מוהרא"ש זי"ע: **אם יש לאדם 'אמונת חכמים', הוא יגיע לידי 'אמונה בהקב"ה'!**

כי באמת, מה הכוונה שאדם הוא **"מאמין בהצדיק"** - שהוא עושה ממנו ישות ומציאות?... כשהצדיק עושה

אותות ומופתים - איך הוא עושה את זה? וכי זה 'כישוף' ח"ו?! במה אתה מאמין?... **הסימן שאתה מאמין בצדיקים - שאתה לוקח את הלימודים שאתה מקבל מהצדיקים, ואתה משתמש איתם 'לעובדא ולמעשה'! שאפשר לך ממש 'לחיות עם זה'! אתה מוצא עצות טובות, נכונות, ישרות, שכל יום ויום אצלך זה חדש!**

ועי"ז אדם מקבל שכל, שהנה 'אני חשבתי שאני **כן** מבין איך ללמוד תורה, אני **כן** מבין איך לעסוק בתפילה, אני **כן** מבין איך יהיה לך שלום-בית, והנה אני מקבל בכל פעם **לימודים חדשים** עד שאני מתבייש ממש - **לא ידעתי כלום!**'... כי בכל פעם אדם מתחדש, והוא מקבל שכל חדש!

זה נקרא **אמונת חכמים**, שאתה מקבל **לימוד חיוני**, וניגש לזה בכל פעם **מחדש**, ואז שייך להגיד שתזכה להגיע לאמונה בה' יתברך, כי מה הצדיקים מגלים? את האמונה בהקב"ה! 'וכי אתה מאמין **בי**? מה אתה מאמין?! **אתה מאמין בהקב"ה - במי שאמר והיה העולם!**' - והדבר הזה של **"מי שאמר והיה העולם"** מתחדש בכל יום ויום, בכל שעה, ובעצם - בכל רגע, כי הקב"ה הוא **'הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית'** (ברכת 'יוצר'), וזה ממש **דבר מציאותי**! זה לא סתם 'סיפור'... כל העולמות כולם מתחדשים ממש בכל עת ורגע!

הרבי ר' אלימלך זי"ע, בספרו הקדוש **'נועם אלימלך'**, חוזר הרבה על הנקודה הזאת, והוא מגלה נפלאות בעניין הזה, ונזכיר אחת מהן: שואל הרבי ר' אלימלך זי"ע, איך קורה שהצדיק ממתיק איזו גזירה בשביל האדם? אם מן השמים גזרו איזו גזרה - גזירה זו גזירה... הרי **'אצל הבורא יתברך שמו לא שייך שום שינוי רצון חס וחלילה'**[ב], נמצא, שאם הקב"ה גזר איזו גזירה - עומדת היא במקומה, ואין 'שינוי רצון' לפניו יתברך, א"כ איך צדיקים יכולים לבטל איזו גזירה שנגזרה על האדם?

אומר הרבי ר' אלימלך זי"ע: **הצדיק, וכל מי שזוכה להיות דבוק בו, אצלו נעשה ענין של 'בריאה חדשה', הצדיק הרים אותך למקום אחר לגמרי, ואתה לא באותו מקום! נמצא א"כ, שאמנם באותו אדם ובאותו מקום ובאותו מצב חלה הגזירה, אבל עכשיו הוא נעשה אדם אחר לגמרי! הצדיק העלה אותו למקום חדש ששם אין שום גזירה, וממילא לא שייך ענין של 'שינוי רצון'...**

והרבי ר' אלימלך זי"ע מלביש את העניין הזה בלשון הפסוק (תהלים כח, ט): **"הוֹשִׁיעָה אֶת עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת נַחֲלָתֶךָ"** - איך? ע"י: **"וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד הָעוֹלָם"** - הוא נושא את האדם למעלה עד עולם האצילות ומרימו לעולם אחר לגמרי, ובעולם הזה לא היתה שום גזירה... הגזירה היתה באותו האדם שהיה באותו

ב. זו הלשון הרגילה בספרו הקדוש בעניין זה.

המצב ובאותו זמן, אבל הצדיק עכשיו הרים אותו למקום אחר לגמרי, וממילא אין פה את הגזירה, ונמתק הכל...

אבל כדי שאדם יזכה לדבר כזה, מוכרח להיות אצלו ענין של **'אמונה'** - **"וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ"**, שאת זה צריכים תמיד עם התחדשות גדולה! וזה יצא דווקא מהעניין של **'קריעת ים סוף'**!

הרמב"ן הקדוש[ג] אומר (סוף פרשת שבוע שעבר - פרשת בֹּא, אות ט"ז): **'מִן הַנִּפְּלָאִים הַגְּדוֹלִים שֶׁנִּגְלִים בָּעוֹלָם, מִתְעוֹרֵר הָאָדָם לִרְאוֹת אֶת הַנִּסִּים הַקְּטַנִּים שֶׁיִּשְׁנָם תָּדִיר'**; כי באמת, בכל יום ובכל עת נגלים לאדם ניסים ונפלאות, וכמו שאומרים שלוש פעמים בכל יום בתפילה: **"וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת, עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם"** - ניסים יש **תמיד**! אבל מחמת שזה נעשה אצל האדם כדבר שבשגרה - הוא לא שם לב לזה... ואשרי הזוכה לשים לבו ומוחו למה שקורה אִתּוֹ!

ומובן לכל אחד, שבשביל זה מוכרח האדם לציית את רבינו ולהתיישב בכל יום - אפילו כמה דקות - יחד עם הקב"ה... יש בני אדם שאינם מבינים זאת, אומרים להם את זה - ומסתכלים עליך כאילו מדברים איתם 'סינית'... **אבל רבינו ציווה לנו, שבכל יום אדם צריך להתיישב קצת! תיקח כמה דקות ביום - אי-אפשר לך הרבה? תיקח 5 דקות, וככה תתחיל, שבאלו ה-5 דקות אתה לבד עם הקב"ה, ואתה מתחיל להתיישב 'איפה אתה נמצא בעולם'...**

רבינו אמר פעם לרבי נתן: **'אתה מעורב בין אנשים, אז תשאל אותם: 'וואס?!'...'** ומשך רבינו את התיבה **"וואס"** [שפירושה באידיש הוא **"מה"**], היינו שישאל בני אדם: **"וואס?! מה?! מה איתך?!"... - אתה כ"כ עסוק וטרוד כל היום וכל הלילה - "וְיוֹם וָלַיְלָה לֹא יִשְׁבֹּתוּ"... - אתה לא מפסיק לרגע, אבל "וואס?!"... - מה יהיה?!... אם אתה לא מתיישב לרגע מה קורה בזה העולם, ומה איתך, ומה התכלית פה, ומה אפשר לך להשיג!**

בני אדם כ"כ בקטנות המוחין - 'לא מדברים אלי בכלל... רק פעם היו צדיקים... וגם אם יש היום צדיקים - מה זה שייך אלי?'... **והצדיקים מכריזים וצועקים בקול גדול ש"אין שום יאוש בעולם כלל", וזה כולל את הכל!** ר' נתן מסביר, שרבינו בלשונו [באידיש]: **"קיין יאוש איז גאר ניט פאר האנדין"** (ליקו"מ ח"ב סי' עח) - כבר כלל את הכל! היינו שאין שום יאוש **בשום דבר שבעולם** - בשום נקודה! כי אדם יכול לומר: 'אני שומע שאין יאוש, אבל זה לא נאמר על דבר פלוני... כי בדבר הזה - לא שייך אלי

ג. הרמב"ן נחשב מגדולי הראשונים, אבל העניין שלו מיוחד, וכידוע שעפ"י רוב הוא מזכיר בדבריו את הלשון "על דרך האמת", ואח"כ הוא מגלה איזה סוד עמוק, שמובן שהיה בתוך לימוד קבלה מאד מאד עמוק [אכן, לא ידוע אם היה לו את ספר הזוהר או לא, אבל הצדיקים כיוונו ל"דרך האמת"!].

העניין שלא להתייאש'... אך זו לא כוונת רבינו, רבינו אמר בפירוש שהעניין של יאוש לא שייך בשום דבר! **אין שום יאוש בשום מקום!**

ואם אכן אתה חושב שלא שייך אצלך העניין הזה, זה הסימן שנפלת ב'**כח המדמה**'... נפלת ל'**דמיונות**'... והדמיונות הם הם המבלבלים אותך! אדם שהוא 'מדומיין' - ושומע קולות וכו', באמת צריכים לרחם עליו, וצריכין להביא לו תרופות וכו', ולפעמים אפילו לקושרו וכו' - כי זו סכנה גדולה, כי מתגברים עליו הדמיונות...

זה מה שאמר רבינו, שאחר שגילה מה שגילה - נשאר היצר הרע של '**כח המדמה**'...

ומה באמת רבינו גילה? **עלינו לדעת, שהגילויים של רבינו זה הגילוי של משיח צדקנו, ובזה משיח צדקנו יכבוש את העולם, ואדם שעוסק בלהפיץ את האור של רבינו - הן בהדפסה, והן בהפצה - הוא עוסק בקירוב הגאולה! כי הוא מפיץ את האור של רבינו, וזה מגיע לאנשים השרויים בדמיונות...** כי כל אחד יש לו את הדמיונות שלו, ופתאום הוא מוצא ספר שמדבר אליו - 'אחי היקר, תתחזק, זה לא 'סוף העולם', ואתה יכול לחזור בתשובה, אתה יכול להיות דבוק בהקב"ה' וכו', וזה מכניס בו חיות חדשה, ואלו הם הלימודים של משיח צדקנו! כמובן, זו תהא עבודה גדולה מאד לקחת את כולם ולהעביר להם את כל זה, ועלינו לעשות את שלנו! אדם יכול להגיד: 'בשביל מה אעשה זאת? הרי משיח יקרב את כל הבריאה כולה, ואפילו - להבדיל - את אומות העולם, והרי יש ביליונים אנשים בזה העולם, ואיך אתחיל?'... **תתחיל אתה בעצמך, ובנוסף תפיץ לעוד כמה אנשים - הבאת להם ספר, והנה הם התחילו לראות ולקבל איזו 'זריחה' של משיח צדקנו - הדיבורים של משיח...** ואם אדם לא יהיה בטלן, והוא יחפש ויבקש - 'יש באמת דבר כזה?'... הוא יזכה!

איך התקרבו כל הנשמות שהתקרבו לרבינו? היו נמצאים במקום רחוק מאד, אבל התחילו לראות את הדיבורים, וזה משך אותם! - '**אף-פעם לא שמעתי דברים כאלו... לי יש עדיין תקנה?! יש לי איזו דרך לצאת מכל הדמיונות שלי ומכל מה שאני נמצא בו?!**'... והנה הנשמה שלו התעוררה, והוא התחיל לחפש עוד ועוד, עד שרואה שיש דבר כזה - לימודי רבינו...

ובדרך זו משיח יקרב את כל העולם כולו, **ואנחנו צריכים לעשות את שלנו, ולעזור לעניין הזה - לחזק בני אדם כמה שיכולים, ולעסוק בהדפסה והפצה ודיבורים, מה שיכולים!** והכל בתכלית הזאת - שאדם יתעורר מהשינה שלו, יצא מהדמיונות שלו! כי 'כח המדמה' הזה, ה' ישמור, הורג את האדם...

וזהו מה שכתוב קודם השירה: "**וַיּוֹשַׁע ה' בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם** וגו' **וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה**

אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת ה'" - היה להם יראת שמים, והגיעו למדרגה של "**וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ**", והתורה הקדושה משווה את שניהם ביחד, להורות **שמוכרחים** ללכת ביחד: **הן אמונה בה' והן אמונה בצדיק!** אדם יגיד: 'בוודאי אני מאמין בה', אבל בצדיקים?'... ורבינו הזכיר כבר בדורו - וכנ"ל מסימן קצ"ב בשיחות־הר"ן - שאנשים אומרים 'אין צדיקים כמו פעם'... **ורבינו אומר שם שזו כפירה!**

מוהרא"ש היה תמיד חוזר על דברי ה'תפארת שלמה' מראדומסק זי"ע בספרו, שזהו מה שאומרים בברכות ההפטרה: "**צור כל העולמים צדיק בכל הדורות**", שכשם שצריכים להאמין שהקב"ה הוא '**צור כל העולמים**' - יוצר את כל העולמים, כן צריכים להאמין אשר יש '**צדיק בכל הדורות**' - בכל דור יש צדיק! [פירוש הענין בפשטות, שזה סובב על הקב"ה, שהקב"ה נקרא כביכול '**צדיק בכל הדורות**', אבל הוא מסביר זאת בדרך זו - שזה 'פשוטו כמשמעו' - שזה הולך ביחד: שיש את ה' יתברך, ויש צדיקים!].

ומה זה נוגע אליי - '**צדיק בכל הדורות**'? שהצדיק רוצה להכניס אותך בתוך "**הדורות**" - בתוך אלה ה'דורות', היינו שתדע שאפשר לך ג"כ להתקרב אל הקב"ה! רבינו ז"ל מסביר (ליקו"מ ח"א סי' לו) שיש בכל אחד נקודת הצדיק, בבחינת (תהלים לז, כט) "צַדִּיקִים יִירְשׁוּ אָרֶץ", "וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים" (ישעיה ס, כא), יש בכל אחד את נקודת הצדיק, אבל הנקודה הזאת רדומה אצלו... וכשהוא זוכה להתקרב לצדיק, מה הצדיק עושה? הוא מלהב את הנקודה הזאת הטמונה בקרבו!

אבל אז יש ניסיון נוסף לאדם... כי יש אדם שהוא מתחיל להתעורר, אבל פתאום הוא חושב 'אני בעצמי צדיק, ומה אני צריך לקבל?'... הוא "עושה שבת לעצמו"... 'בונה במה לעצמו'... **טיפש, תזכור מאיפה קיבלת את זה! קיבלת את זה מצדיק - שהוא עורר אותך לזה!** אתה רוצה להמשיך ג"כ את הדרך הזאת? אדרבה, אבל **אל תזלזל ח"ו בהצדיק שקיבלת ממנו, ואל תדבר סרה נגד הצדיק הזה!** ומה תעשה משך כל החיים שלך? תגיד דבר '**בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ**' - מאיפה קיבלת את זה, וכך '**תָּבִיא גְּאֻלָּה לָעוֹלָם**', וכמאמרם ז"ל (מגילה טו.): '**כל האומר דבר בשם אומרו, מביא גאולה לעולם**'; מה הכוונה? **אתה תגיד דבר 'בשם אומרו' - מאיפה קיבלת את זה, וההוא ישמע את זה, והוא יבין שאתה 'קיבלת' את זה מאיזה מקום, וממילא הוא יבין שכשם שאתה קיבלת - כן גם הוא יכול לקבל, ואזי הוא ילך את המקור - לשתות מן הבאר שממנה אתה שתית, וגם הוא יזכה!** ואם הוא שואב ומקבל ממך את הלימודים האלו - אז תביא גאולה לעולם, בזה תביא את הגאולה! תביא את משיח! כי זה כל העניין של משיח - שיגלה את זה בעולם... אבל אם כל אחד 'יבנה במה לעצמו' - יעשה ישות מעצמו, מה יהיה?... וזה ניסיון כ"כ לאדם, שיש בני אדם שזוכים להתקרב, אבל באותו זמן יזהרו שלא יכשלו ח"ו בפניות וישות,

שרבינו קורא לזה **'אבי-מלך'** (ליקו"מ ח"א סי' י)... את ה**'אני'** הזה אדם צריך להכניע לגמרי! להיות בטל ומבוטל לגמרי!

ואין זה סותר שאומרים לאדם שהוא יכול להגיע אל המדרגות הכי גבוהות, אלא אפשר לך להגיע להכל! אבל הסימן הוא האם אתה באותו זמן אוחז עצמך ביחד עם הצדיקים ועם כל נשמות ישראל, **זה הסימן!** כל זמן שאינך מפריד עצמך ועושה איזה ישות מעצמך! ואם אתה ממשיך לומר 'אני' ככה, ו'אני' ככה וכו', זו כבר בעיה גדולה... **צריך לקחת את ה'אני' הזה ולהפוך אותו ל'אין', שאדם ידע "אני שום דבר! כלום! ואני חי בכח הצדיקים שלימדו אותי את הכל, ואני מאמין שיש לי אפשרות לזכות להכל!"...**

אנחנו מזכירים רבות, שהנה יש את העניין של "**וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ**" - אמונה בה' ואמונה בצדיק, ויש עוד אמונה המצורפת לשתי האמונות האלו, והיא: **אמונה בעצמו**; מה הכוונה שאדם **'יאמין בעצמו'**? יאמין שיש לו נשמה קדושה וטהורה, שאפשר לו על־ידה להגיע לכל המדרגות! וזה הולך ביחד עם **אמונה בה' ואמונת צדיקים**! כלומר, שאדם לא יגיד 'בוודאי שאני מאמין בה' ובצדיקים, אבל איפה אני? ממני אין מה לדבר'... **אדם צריך לעקור כבר את הטיפשות הזאת ואת הדמיון הזה בעצמו! 'אין מה לדבר'? 'יש מה לדבר'! אני אתחיל לדבר אל הקב"ה, אני אתחיל להוציא את הנשמה שלי מן הגלות שלה! אקבל את הלימוד של הצדיקים שמעוררים אותנו 'אתה כן יכול!' אבל בתנאי שתשקיע... בכל דבר צריכים להשקיע!**

אדם מבקש ברכה - 'תברך אותי שאהיה צדיק, למדן, ויהיה לי שלום־בית' וכו', בוודאי שזה טוב, **אבל אם אתה לא מוכן להשקיע - מה זה יעזור לך?...**

פעם באה איזו אשה לפני ה"חפץ חיים" זי"ע, וביקשה ברכה לילדים טובים וצדיקים, ה"חפץ חיים" ניגש את הספרייה, והוציא את ספר התהלים של אמא שלו, שהיה נפוח מרוב דמעות ששפכה כל חייה; התהלים שלה ספוגים בדמעות! וה"חפץ חיים" הראה לה את זה - **'האמא שלי רצתה בן צדיק, אז היא לא הפסיקה לבכות ולהתפלל על זה'...** כי אדם צריך להשקיע!

אדם מבקש ברכה - 'תן לי ברכה לשלום־בית, לילדים טובים', ברכה זה טוב, אבל **עיקר הברכה היא שמברכים אותך שלא תהיה בטלן! שתתחיל לרחם על עצמך, ותכניס גם אתה בתוך ה'עסק'!** תפתח את העיניים שלך, ותבין **שאפשר לך** לזכות לכל הדברים האלו! אפשר לך לזכות לשלום־בית, אפשר לך לזכות לבנים צדיקים, **אפשר!** אבל בתנאי שתהיה מוכן **להשקיע**... לא שתשכב על הספה, תרים את הרגליים, ותגיד 'קיבלתי ברכה, והכל בסדר... אין לי יותר מה לדאוג'... **זו נקראת 'עבודה'?! אתה רוצה 'כרטיס כניסה' בחינם?! צריכים להשקיע!** ואכן, לפעמים יש קשיים ומניעות שונות וכל מיני התמודדויות שיש לאדם, ועל

זה באמת מקבלים עצות מהצדיקים איך להתגבר על כל זה, ואיך שאדם לא יתייאש לעולם, ובעיקר - צריכים להראות לבן־אדם 'אתה כן יכול!'...

הכלל, אדם צריך שתהיה לו **'אמונה בעצמו'**, וכמוזכר כמה פעמים בדברי רבינו ז"ל, שאדם יהיה לו אמונה בחידושי־תורה שלו - כך רבינו מזכיר בתורה ס"א, והרב מטשעהרין מביא ב'פרפראות לחכמה', שרבינו כיוון אז לחזק את רבי נתן, שרבינו ידע שהוא 'כלי מפואר' לחדש חידושי־תורה ולקבל את כל הלימודים מרבינו ולהפיץ ולגלות את זה הלאה לכל העולם [כמו שרבי נתן באמת האיר את העולם עם כל הלימודים של רבינו], וזה היה אז בתור ענין של 'צוואה' מרבינו: **תאמין שהחידושים שלך חשובים בעיני ה' יתברך, ותשתמש איתם!** אל תאמר 'אני אמנם יודע, אבל'... אם אתה זוכה להבין - תשתמש עם זה! לא שאתה מבקש 'גדולה' ו'כבוד' וכו', אבל **יש לך כוחות, ואתה יכול לחדש חידושי־תורה - תזכה את אחרים! ראה לדבר עם אנשים, לחזק אותם ולעורר אותם!** אם יש לך כוחות, ואתה מבין, לא סתם טיפש... יש בני־אדם שאינם זוכים להבין, ובקושי הם יודעים מה הם רוצים מעצמם... אבל אדם שזוכה כבר להיכנס יותר אל העניין, והוא 'כן' מבין, **למה שלא ייטיב מטובו לאחרים?... אדרבה!**

ומה יהיה עי"ז? **שאתה בעצמך תקבל התעוררות יותר גדולה!** ובכך אתה לא תישאר כמו אותה **'שפחה על הים'** - שלא כתוב מה נעשה איתה אח"כ... היא ראתה גילוי שכינה, נפתחו השמים והיא ראתה כזה נס גדול של 'קריעת עם סוף, שבוודאי זה היה "ביטול הבחירה" ממש... - איך המים נעמדו, וכל הניסים שאירעו אז [מי שלומד מדרש רואה אילו ניסים נעשו אז, שהים נחלק לשנים־עשר שבילים, וזה היה כמו זכוכית - שקופים, וכל אחד ראה את השני, שכל שבט עובר בשביל שלו, והיה אחד יכול לראות את השני, וזה היה ממש כמו בנין... - "קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב יָם", זה היה ממש כמו לְבֵנִים... איזה נס זה היה!], והנה הם עוברים בים ודואגים שמא המצרים יבואו ג"כ, הלא הם אחריהם, ומשה רבינו מחזק אותם "אל תדאגו!"... ואכן המצרים קיבלו מה שקיבלו, וזה היה הסוף שלהם... **וזה יהיה הסוף של כל אומות העולם, כל אלו שהצרו לישראל - יקבלו את אותן מכות!**

באמירת ההגדה בליל פסח, מדוע חוזרים על כל ענייני המכות - שיש אומרים במצרים לקו עשר מכות ועל הים חמישים מכות וכו', ויש אומרים יותר מזה - מאתיים חמישים וכו', למה חוזרים על זה? **כי בזה אנחנו מכינים את עצמנו לראות מה יהיה בעזרת ה' בקרוב בימינו עם אומות העולם!** ו"כִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אַרְאֶנּוּ נִפְלָאוֹת" (מיכה ז, טו), ואמנם יקבלו עוד **יותר** מזה, אבל זו תהא **ההתחלה**... ועל־כן אומרים שם בהגדה: **"אֵלּוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם, וְאֵלּוּ הֵן:"** - מדוע חוזרים ואומרים **"וְאֵלּוּ הֵן"**? כי זה מה שיוחזר על אומות העולם שצרו על

ישראל! אבל אדם צריך להחזיק מעמד באמונה שלימה ולא להתפעל משום דבר, לדעת שזה יהיה הסוף שלהם, ואנחנו צריכים רק לילך אחר הצדיקים, וכמ"ש (תהלים עז, כא) **"נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן"**, ולקבל את הלימודים שלהם, ולקיים **"וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ"**.

והנה אדם אומר: 'אבל אינני רואה בעיניי קריעת ים סוף'... **אבל גם אם היית רואה בעיניך קריעת ים סוף, זה לא מבטיח לך שתישאר אח"כ דבוק בהקב"ה...** וכמו שרואים בפרשת השבוע, שאחר קריעת ים סוף התחילו השאלות - אין אוכל... הרי אתמול ראית קריעת ים סוף, ראית דבר שלא היה מעולם, ועכשיו כשאין אוכל במדבר, פתאום **"וַיָּלִינוּ כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן בַּמִּדְבָּר"** - התחילו להתלונן... הרי עברת את הים, ראית דברים נוראים, ונגיד שעכשיו אתה רעב, אמנם זה ניסיון, בסדר - הבטן שלך לא מלאה וכו', כבר אתה בא בתלונות - 'הצדיק, מה עשית' - וטוען שהכל באשמתו?! 'אין לי שידוך - זה בגללך'... איפה אתה?! איך אתה חי?! מי הביא אותך עד הנה?! אבל זה 'כח המדמה' - דמיונות... הוא כבר שכח את הכל... **וזו צריכה להיות העבודה של האדם, שלא ישכח את הטובות שהקב"ה עושה אִתּוֹ**, וזה ענין שירת הים, שצריכים להגיד אותה בכוונה, וכאמור - זה מסוגל למצוא את הזיווג.

ומלבד ענין 'מציאת זיווג', ישנו דבר נוסף הקשור לקריעת ים סוף - **פרנסה**, כי את שני הדברים האלו חכמינו הקדושים משווים לקריעת ים סוף: 'קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף' (סוטה ב.), ו'קשה פרנסתו של אדם כקריעת ים סוף' (פסחים קיח.), ששני דברים אלו כוללים בעצם את **כל חיי האדם**, שהנה תחילה הוא צריך למצוא את זיווגו, וכאמור: **'למצוא זיווג' זו המשכה של 'שלום־בית', כי אם אין לך 'שלום־בית' - אז מה מצאת? לא מצאת שום דבר...** מצאת - ה' ישמור - את כל הצרות... **'מציאת הזיווג' היינו שאתה בכל פעם משקיע עוד בשלום־הבית**, ואתה מחזיק מעמד, ואף אם היה משהו לא בדיוק כמו שתיארת, יש סיבה לזה... אם קיבלת איזה ביזיון או קרה משהו - זה הכל כדי לנסות אותך, וכמובא בפרשת השבוע: **"לְמַעַן אֲנַסֶּנּוּ הֲיֵלֵךְ בְּתוֹרָתִי אִם לֹא"** - הקב"ה בוחן אותנו! זכית למצוא את זיווגך ולהתחתן, ומה לא הבטחת להקב"ה בשביל זה... **ועכשיו מה?** 'לא עשיתי טוב'... **איפה השכל שלך?! למה לא תזכור היכן היית לפני זה ואיך היית נראה ובאיזה שאול תחתית היית שרוי?! למה לא תכיר טובה ולא תבין כבר שהקב"ה ריחם עליך וזכית להתחתן?! ואם השלום־בית לא בדיוק כמו שצריך להיות - לך לבקש עצה... אל תהיה טיפש! יש עצה! הצדיקים מגלים עצות! אז תשבור את הישות שלך, תכניע את עצמך, ותנסה לקבל לימודים... 'תלמד אותי!'...**

אדם לומד נהיגה, ומבקש ברכה: 'תברך אותי שאקבל רישיון'...**אבל אינך יודע לנהוג ברכב! ומילא אתה מכניס**

רק את עצמך בסכנה, אבל כל האנשים שמסתובבים ברחוב נמצאים בסכנה ממך! - 'תן לי ברכה שאקבל רישיון'... **מגיע לך בכלל רישיון?!...** השקעת, למדת שיעורי נהיגה, ומקווים שאתה יודע... הנה בא איזה בוחן, והוא רואה איך אתה נוהג... - 'לא, הוא רשע מרושע! הוא לא נתן לי רישיון'... וכי הוא מכיר אותך בכלל?! איזה רשע הוא?! אכפת לו בכלל?! אתה טיפש, אתה לא יודע איך לנהוג, וממילא הוא רואה איך אתה יושב על ההגה ורועד... הוא לא כ"כ טיפש, הוא מסתכל טוב טוב על התלמיד איך הוא נוהג, והוא לא מסתכל רק על הכביש - שאתה נוסע בנתיב הנכון וכו', אלא הוא רואה איך אתה יושב אצל ההגה... הוא רואה שאין לך ביטחון-עצמי, וממילא הוא מכשיל את המבחן...

אותו דבר בשלום־בית: אדם רוצה להצליח - אז תעשה שיעורים, תלמד 'שיעורי **נהיגה**' - איך **להנהיג** בית ואיך להקים בית, ואז אפשר לקוות שבעזרת ה' **תיסעו לשלום** ויהיה לך שלום־בית אמיתי...

אותו דבר בעניין של פרנסה: אדם טוען שאין לו פרנסה והוא איננו מצליח והוא "לא-יוצלח"... אם היית מקבל שכל, היית מקשיב לצדיקים! הצדיקים מעוררים את האדם - אם הוא בעל־כישרון: הרי יש לך כישרון, תשתמש אִתּוֹ! ואדם מתרשל ומתבטל - מחכה שידפקו לו בדלת ויתנו לו עבודה... **למה אתה כזה בטלן? יש לך כישרונות - תפרסם, ותעשה מה שאתה יכול! כל אחד כפי עניינו! יש לך כלים? תנצל אותם, תרוויח, תהיה עשיר!** אבל אדם נפול בדעתו - 'אני לא מוצלח'... **מה זה?! אם אתה תשקיע באמת, ויהיה לך אומץ הלב, תצליח בכל העניינים!** וכן אצל כל אחד כפי עניינו, אחד שהוא מפיץ - שיעשה את זה בשמחה ובחיות, וזו מעלה גדולה שבאותו זמן הוא גם מזכה את אחרים...

הכלל, שאדם לא יהיה בטלן, ואל יחשוב 'מי צריך אותי' ו'למה צריכים אותי', 'אני בקושי עושה מה שצריך'... הצדיקים מכניסים בנו כזאת אמונה, שבנוסף למה שאנחנו מקיימים "**וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ**" -באותו זמן יש לנו **אמונה בעצמנו**, שאנחנו יודעים שאפשר לנו להצליח בחיים, **וכל זמן שאדם יסלק את הדעת שלו - יהיה לו הכל!**

אם חכמינו הקדושים אומרים '**קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף**' זאת אומרת שצריכים בכל יום מחדש את הניסים של קריעת ים סוף! אבל אדם לא מבין מה הכוונה **לראות את קריעת ים סוף**, הוא תוהה: 'וכי אראה פתאום באמצע הרחוב איך המים עומדים כמו בקריעת ים סוף?'... **אבל באמת אפשר לראות את זה מכל דבר! אם אדם משיב לב היטב להשגחת הבורא, ואיך הקב"ה משגיח בעולם, הוא יראה ניסים ונפלאות על כל צעד ושעל ממש!** הוא מתבונן: 'איזו השגחה עליונה שבדיוק קרה לי דבר זה וזה! בדיוק מצאתי את המקום הנכון והאדם הנכון בזמן הנכון!'... וכן

בתוך הבית - כל הדברים שנעשים בתוך ד' כותלי הבית שאף־אחד לא יודע, אלא רק האדם בעצמו והקב"ה, **תראה איזו השגחה עליונה יש בכל פרט!** הנה בדיוק הגיע איזה משהו שהיית צריך - אם זה כסף או דבר אחר שהוצרכת לתקן או לסדר, וב"ה זה הסתדר... ובפרט בן־אדם שעוסק בתפילה, ומבקש תמיד את הקב"ה, הוא רואה את זה בחוש!

שזה הלימוד שרבינו לימד אותנו - **התבודדות**, שאדם מבקש את הקב"ה על כל פרט ופרט, ואפילו אם יש אדם שהוא מקבל אי־אילו ישועות - יש לו אוכל, יש לו שלום־בית וכו', והוא לא מתפלל... אומר רבינו (שיחות הר"ן, סימן רלג)[ד], שאדם כזה הוא כמו בהמה, שהרועה לוקח אותה לשדה, ויש לה מלא דשא לרעות, והיא איננה חושבת מאיפה הגיע לה העשב הזה מהיכן היא חיה, זו בהמה!

וזהו העניין של **'כח המדמה'** הנ"ל מדברי רבינו בתורה כ"ה, ושם רבינו מדבר מעניין של בהמיות, שזהו 'כח המדמה', שהוא 'כח הדמיון' שיש לבהמה - היא רובצת... מסתכלת... אוכלת דשא... והנה חולבים אותה... 'כח המדמה'!

משא"כ אדם, שהוא **'בן־אדם חי'** - הוא איננו כמו בהממה, אלא הוא מתבונן בחסדי ה' יתברך שעושה עמו - 'אה, ב"ה, **היום** היתה לי פרנסה!' והוא לא דואג 'אבל מה יהיה מחר ומוחרתיים?' **הקב"ה עזר לך היום? תפילה! תפתח את הפה שלך - 'פתח פיך ויאירו דבריך'! תתחיל לדבר אל הקב"ה!**

בתורותיו הקדושות, רבינו הכניס בנו כ"כ את העניין של תפילה, שעי"ז זוכים לראות את כל הניסים! הנה ידוע, ש**'שבת שירה'** זה היה אחד מהזמנים שהיו מתקבצים אצל רבינו ז"ל, והרבה תורות בליקו"מ הן על הפסוקים של 'שירת הים', כי אז רבינו אמר הרבה תורות באלו השבתות שהיו מתקבצים אצל רבינו [ועפ"י רוב רבינו היה אז בדרך, וְשָׁבַת באיזה מקום, ואנשי שלומינו הגיעו לשם], ואחת מהתורות שרבינו גילה ב'שבת שירה' זו תורה ט' בליקו"מ, שהיא על הפסוק "**תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בְמִצֹולֹת כְּמוֹ אָבֶן**", שם רבינו מגלה שכשאדם רוצה לזכות לגילוי אלקות ולניסים - עליו להיות חזק בתפילה! **תפתח את הפה שלך ותתחיל לבקש את הקב"ה!**

ד. זו לשון השיחה במלואה: 'שְׁמַעְתִּי מֵאִישׁ אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁפָעִם אַחַת דִּבֵּר רַבֵּנוּ זַ"ל עִמּוֹ מַעֲנְיַן בְּגָדִים, וְאָמַר לוֹ שֶׁעַל כָּל דָּבָר צְרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל, הֵינוּ אִם בְּגִדּוֹ קָרוּעַ וְצָרִיךְ לְבָגֵד, יִתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּתֵּן לוֹ בֶּגֶד לִלְבֹּשׁ, וְכֵן בְּכָל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן. עַל הַכֹּל יִרְגִּיל עַצְמוֹ לְהִתְפַּלֵּל תָּמִיד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מַה שֶּׁיִּחָסֵר לוֹ. אַף עַל פִּי שֶׁהָעִקָּר לְהִתְפַּלֵּל עַל הָעִקָּר, דְּהַיְנוּ עַל עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לִזְכּוֹת לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אַף עַל פִּי כֵן גַּם עַל זֶה צְרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל. וְאָמַר, שְׁמִי שְׁאֵינוֹ מִתְנַהֵג כָּךְ, אֲזַי אַף עַל פִּי שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נוֹתֵן לוֹ בְּגָדִים וּפַרְנָסָה וְהַצְטָרְכוּת חִיּוּתוֹ, אֲבָל כָּל חִיּוּתוֹ הוּא כְּמוֹ בְּהֵמָה שֶׁגַּם כֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נוֹתֵן לָהּ לַחֲמָהּ וְכוּ', כֵּן הוּא חִיּוּתוֹ שֶׁנּוֹתֵן לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ מְמַשִּׁיךְ כָּל חִיּוּתוֹ עַל יְדֵי תְּפִלָּה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל כֵּן כָּל חִיּוּתוֹ הוּא כְּמוֹ חִיּוּת בְּהֵמָה מַמָּשׁ. כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ כָּל חִיּוּתוֹ וְהַצְטָרְכוּתוֹ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים דַּוְקָא'; ע"כ.

איך זכו עם ישראל לכל הניסים האלו? עם ישראל הגיעו אז למצב של 'מבוי סתום', הנה הם יצאו ממצרים, והיו שמחים מאד - 'ב"ה יצאנו'... אבל איתא במדרש [הן בפרשת השבוע, והן במדרש שיר השירים], שההוספה שהיתה בקריעת ים סוף היא מחמת חוסר הדיבור־קדוש שהיה מעם ישראל... שהנה עם ישראל יצאו במצרים אחר שסבלו כ"כ הרבה שנים במצרים - מחנה הסגר, איזה צער, איזה שעבוד, איזו מרירות היתה להם שם! ומשה רבינו הגיע וחיזק אותם 'אנחנו יוצאים!' ואכן יצאו... איזו שמחה! הנה המצרים בעצמם מגרשים אותם 'תצאו מכאן' וכו', איזו שמחה גדולה! 'יצאנו, אנחנו מחוץ למחנה ההסגר![ה]... **ומה עכשיו?...** אדם עלול לחשוב 'זהו, "גמרתי" עם הסיפור הזה'... **אבל אדם צריך תמיד לחדש את עצמו - 'ב"ה יצאתי מפה? עכשיו אני אמשיך להודות להקב"ה!'...**

וזה הסימן על האדם - **זכית למצוא זיווגך? זכית לפרנסה? ומה עכשיו? - 'הכל בסדר'... לא! תמשיך בכל יום להגיד את שירת הים!**

הזכרנו לעיל את דברי רבינו בספר־המידות (חיתון א): **'מִי שֶׁקָּשֶׁה לוֹ לִמְצֹא זִוּוּגוֹ יֹאמַר בְּכַוָּנָה שִׁירַת הַיָּם'**; והנה מצאת את הזיווג, אז אתה חושב 'מצאתי כבר, זהו... כבר לא אומר את השירה'... **מה איתך?! אתה צריך את זה בכל יום! ואם אתה תמשיך להגיד את שירת הים בכוונה - תזכה למצוא עוד ועוד! אתה חושב שמצאת? לא מצאת עדיין כלום!** אתה תמשיך להודות להקב"ה על כל החסד שעשה איתך - **זכית להתחתן ב"ה, ויש לך בית ב"ה, ויש לך ילדים - ואולי אפילו נכדים ב"ה, ואתה ממשיך להודות להקב"ה? זה סימן שבאמת יצאת, ואתה עדיין אוחז תמיד עם השירה הזאת!**

שזה פירוש הלשון בתחילת השירה: **"אָשִׁירָה לַה' כִּי גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם"** - **'אָשִׁירָה לַה"** לשון **הווה**, היינו שזה דבר **תמידי**! אין כזה דבר 'אמרתי כבר, אלא **בכל יום מחדש!** אדם כזה - יש לו שלום־בית... מוהרא"ש תמיד היה אומר: הסגולה הכי בדוקה ומנוסה לשלום־בית, שבהתבודדות שאדם עושה בכל יום [מקווים שאתה מתבודד בכל יום...], קח דקה מההתבודדות שלך, ותודה להקב"ה שזכית להתחתן, ויש לך אשה ב"ה, ויש לך כבר ילדים, ועוד ועוד... תודה להקב"ה - זו הסגולה הכי גדולה לשלום־בית! אתה מודה להקב"ה - 'ריבונו של עולם, אני מודה לך על זה!' ולמה אני מודה לך? כי אני מכיר היטב למה זכיתי, ואני זוכר איפה הייתי, איך הייתי נראה לפני זה, וב"ה זכיתי להתחתן... ואני מודה לך, ריבונו של עולם!

ה. המחשה לזה ראו בימי השואה - ה' ישמור את עם ישראל, ו'לֹא תָקוּם פַּעֲמַיִם צָרָה' (נחום א, ט) - אחר שהגיעו האמריקאים ושחררו את כל מחנות ההסגר וכו', איזו שמחה היתה להם! וכך ממש היה במצרים, אחר שנים ארוכות של סבל ומרירות.

ואף אם עדיין לא כל הדברים בשלמותם - זה לא משנה על מי האשמה תלויה - אם בי, או בצד השני, אבל אני מכיר טובה! אני מודה לך ריבונו של עולם, ואני אומר את השירה בשמחה ובכוונה, ואני מבקש הלאה... **העיקר שלא נגיע ח"ו למצב כזה שהיה אחר יציאת מצרים, שזה מה שאומר המדרש:**

עם ישראל יצאו ממצרים, וכביכול הקב"ה לא שומע מהם עוד דיבורים... במצרים הם התאנחו וצעקו להקב"ה - **"וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל"** (שמות יד, י), **"וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה"** (שמות ב, כג), ועכשיו יצאו ממצרים - ולא שומעים כלום...

והמדרש מביא משל שהוא הפלא ופלא: משל למלך שיש לו בת שהיא נעשתה 'ברוגז' על אבא שלה המלך, והחליטה שהיא לא מדברת אִתּוֹ יותר... [אלו היסורים הכי גדולים, ה' ישמור, שיש איזה ילד או ילדה שעושים דבר כזה - שבכוונה לא מדברים עם ההורים; איזה צער יש להורים מזה!].

האבא המלך חשב כל מיני דרכים איך יוכל להחזיר אותה בחזרה, אבל היא עקשנית... ופתאום המלך מצא עצה נפלאה! הוא קרא לעבדים שלו, ואמר להם: **'היכנסו באמצע הלילה אל תוך הארמון, ותלכו ישירות אל החדר של הבת שלי, ותעשה חטיפה'...** - 'עכשיו אני רוצה להיות מה יהיה', הרהר המלך לעצמו.

ואכן, באמצע הלילה הם נכנסו לארמון, ובאו אל החדר שלה לחטוף אותה, והנה היא התחילה לצעוק: **"אבא! אבא! הצילו! תציל אותי, אבא!"...** - איזה צעקות היו שם...

המלך, שחיכה על זה כ"כ הרבה זמן, הוא תיכף־ומיד רץ מהר - **'ביתי היקרה, כמה חיכיתי לשמוע את הקול שלך! כ"כ הרבה זמן רציתי לשמוע את הקול שלך, והנה אני שומע אותך!'...** - והיא כ"כ בכתה וביקשה מחילה - 'אבא, אני מצטערת'...

אומר המדרש: כך היה בדיוק אצל עם ישראל, שהנה הם יצאו ממצרים, והקב"ה מבקש **"הַשְׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלֵךְ"!** (שה"ש ב, יד) - 'מה קרה? יצאת, וזהו?... כבר 'נגמר הסיפור'? אני צריך לשמוע תודה והודאה!'... - תמשיך להודות! יצאתם ממצרים? תרקדו כל יום ותשמחו, ואל תפסיקו להודות להקב"ה ולבקש הלאה! וכי כבר גמרתם עם הכל?... הנה עוד מעט - בוסף הפרשה - כבר מגיע עמלק, ויש מלחמת עמלק - "וַיָּבֹא עֲמָלֵק"... וכן לפני־כן היו צריכים כ"כ הרבה דברים - פתאום אין מים, ופתאום אין אוכל... מה 'אין'?! הרי עכשיו ראית את קריעת ים סוף ראית, ראית איך שכל הבריאה נשתנה - היה 'שינוי מערכת', וכי אתה מפחד שלא יהיה לך אוכל?! אלא מה? תתפלל! הקדוש ברוך הוא מהקב"ה מבקש אותך על זה, ורוצה לשמוע אותך - תבקש! אבל אדם שותק...

משל לאבא שהילד שלו לא מבקש ממנו צרכיו, והאבא תוהה: 'אתה רוצה

משהו? תגיד! תבקש!'... אבל הוא לא רוצה להגיד... 'תגיד! אל תפחד!'... ובפרט אם יש לו שכל, והוא יודע איך לבקש יפה, ובדרך של תחינה, והוא ממש משבח ומפאר את האבא - **'אני כ"כ אוהב אותך! אתה האבא הכי טוב בעולם!'** ואז הוא מבקש: **'אני יכול בבקשה לקבל סוכריה?'... ילד חכם כזה - הוא יקבל כל מה שהוא צריך!** אותו דבר אצל כל אחד ואחד מאיתנו, שנדע **לבקש**, ונדע **איך** לבקש, שיהיה לנו את השכל הזה...

זה כל העניין של קריעת ים סוף, שהם יצאו ממצרים, והקב"ה אומר 'אני צריך לעשות פה משהו כדי לשמוע אותם'... - יצאתם ממצרים ואתם חושבים ש'גמרתם עם הכל'?... הנה הגעתם לכזה מצב דחוק - 'מבוי סתום', אתם סגורים מכל הצדדים ומכל הכיוונים... יצאתם ממחנה ההסגר, והנה פתאום כל הרשעים ימ"ש רודפים אחריכם, ואין לכם לאיפה לפנות... - בצדדים יש מדבר מסוכן המלא בחיות רעות, נחשים ועקרבים, ולפניהם הים, ואף־אחד לא חושב אפילו שזו אפשרות להיכנס אל הים... מיליונים אנשים מגיעים על־יד הים - 'עד כאן!' וכי מיליונים אנשים ייכנסו אל תוך הים?!...

איזו עצה יחידה נשארה? "וַיִּצְעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה'" (שמות יד, י) - 'תפסו אומנות אבותם בידם (רש"י שם), התחילו לצעוק להקב"ה! והקב"ה אומר: **'בתי היקרה, חיכיתי על זה כבר ששה ימים'...**

כי זה לא היה זמן ארוך שלא נשמעה מהם תפילה להקב"ה, אלא עברו ששה ימים מהזמן שיצאו ממצרים [קריעת ים סוף היתה ביום השביעי], שאז הם היו שמחים מאד, אבל הקב"ה רוצה לשמוע תודה והודאה - שירה, תפילה ובקשה...

וזאת לימדנו רבינו ז"ל כבר בהתחלת הליקוטי־מוהר"ן - בתורה ב', שצריכים את שניהם ביחד: תודה והודאה ותפילה ובקשה, שזה בחינת (תהלים קמט, ו) "רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב **פִּיפִיּוֹת** בְּיָדָם" - חרב של שתי פיות, תודה והודאה על העבר, ובקשה על לעתיד!

ועם ישראל היו במשך אלו הימים בשתיקה, ועל־כן הביא אותם הקב"ה למצב כה דחוק ולחוץ, אבל אז משה רבנו חיזק אותם מאד: 'אין לנו עצה אחרת אלא רק לבקש מהקב"ה!' ואז הקב"ה הראה להם נס כ"כ גדול - 'שינוי הטבע', וזאת כדי ללמד אותנו **לדורות**! זה לא דבר ש'פעם היה', אלא זה תמיד חוזר ונשנה, ובפרט כשקורין את זה בקריאת התורה בפרשת השבוע, הרי כל הסיפור הזה חוזר ונשנה, **ובכל יום יש מצוה לקרוא את השירה!** ואשרי אדם שהוא מתבונן בדברי השירה - **"אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַה'"**, ועצה טובה לזה: **תיקח בכל יום פסוק אחד - איזה פסוק שנראה לך, ותכוון בו!** למשל: הפסוק **"תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד"** - אדם צריך תמיד להנצל מכל הקליפות וכו', ומבקש **"תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֻלַּת זְרוֹעֲךָ יִדְמוּ כָּאָבֶן: עַד יַעֲבֹר עַמְּךָ ה'"**

וגו' - שיזכה לישועה שלימה!

אשרי הזוכה לקחת אפילו כמה מילים מהשירה הקדושה ולומר אותן עם קצת רגש! ומה זה יגרום לך? שבעזרת השם יהיה לך שלום־בית! אתה תכיר טובה להקב"ה! **שלום־בית זה ממש כמו קריעת ים סוף! וכן הפרנסה שלך - זה כמו קריעת ים סוף!**

וכך הסבירו כל הצדיקים: הנה עם ישראל הגיעו לפני הים, והיה ענין של 'מבוי סתום' - סגורים מכל הצדדים... מה עושים? התחילו חילוקי דעות בין האנשים: היו את אלו שאמרו 'אין ברירה, נעשה פרסה ונלחם עם פרעה וחילו'... מאידך, היו כנגדם שטענו 'מה פתאום?! הם רשעים'... כי באמת מובא, שהם הגיעו עם אבני בליסטראות וכו' "כל חיל פרעה" וכו', והיתה סכנת נפשות, ולא היה שייך להילחם איתם... אז אמרו: 'בואו ניכנס אל המדבר, ונתמודד עם הנחשים והעקרבים'... וגם על זה לא כולם הסכימו... **אבל אף־אחד מהם לא 'חלם' שיקפצו מיליונים אנשים אל תוך הים! על זה אפילו לא מדברים... והנה הקב"ה אומר: "מַה תִּצְעַק אֵלָי דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ"... - קדימה! לאיפה?... אבל הם היו אנשים צדיקים ותמימים, ושמעו שכך אומר משה רבנו - 'אנחנו לא יודעים כלום! משה רבנו אומר לקפוץ לתוך הים? עושים 'קפיצת ראש'! קופצים לתוך הים!'...**

והראשון שהיה מוכן לעשות את זה הוא נחשון בן עמינדב, ולא נברע הים תיכף־ומיד... אלא הוא היה כבר בתוך הים, עד שהוא צעק (תהלים סט, ב) **"הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהִים כִּי בָאוּ מַיִם עַד נָפֶשׁ"** - הוא צועק 'ריבונו של עולם, תושיע!'... ואכן, אחר שקפצו אל תוך הים, לפתע נבקע הים, ואזי (נחמיה ט, יא: **"וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה"**...

יש שני פסוקים בזה, בפסוק אחד כתוב (שמות יד, כב) **"בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה"**, ובפסוק אחר כתוב (שם, כט) **"בַּיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם"**, ומה החילוק ביניהם? מסביר הגר"א זי"ע, שזה תלוי באמונה של האדם: הצדיקים, כמו נחשון בן עמינדב, לא שואלים שאלות, וקופצים! היתה מחלוקת בכל השבט שלו מי יקפוץ ראשון, והנה נחשון בן עמינדב קופץ[ו]! על אלו הצדיקים שקפצו נאמר **"בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה"** - תחילה **'בתוך הים'** ורק אח"כ **'ביבשה'**... אבל היו כאלה שעדיין הסתפקו - רגע, אעמוד מן הצד ואראה מה יהיה פה... אני לא רוצה להיות מה'נחשונים'... ורק כשראו את הצדיקים שקפצו לתוך הים - הם קפצו אחריהם, עליהם נאמר **"בַּיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם"**, כי כבר היה **'ביבשה'** - אחר שהצדיקים קפצו,

ו. מוהרא"ש היה מספר שכך התקיים אצלו, כשהוא הגיע בפעם הראשונה לציון רבינו ז"ל, היתה מחלוקת גדולה כל הדרך מי יגש ראשון ומי שני וכו', ואיך מסדרים את התור בין כולם וכו', וברגע שהגיעו - מוהרא"ש נכנס הראשון 'מתחת לכולם' עד שהוא הגיע... ובין־כך כולם עדיין עסוקים בוויכוח מי הראשון...

ואזי **'בתוך הים'**...

ואנחנו צריכים לדעת, שהצדיקים לא מוליכים אותנו שולל! ואם הם אומרים משהו - זהו זה! אם משה רבינו אומר ללכת קדימה - זהו! קופצים! ואתה תקפוץ ותראה איזה ניסים יהיו... והעיקר - שתקבל את השכל לומר שירה: **"אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל"** - תקנה את השירה הזאת בנפשך!

שזו עניינה של שבת זו שנקראת **'שבת שירה'**, וכאמור - 'הקריאה מעוררת את הזמן', לא להגיד שזה דבר ש'היה פעם', אלא **'עכשיו!' - בשבת זו, ובכל יום ויום! נגיד את השירה הזאת, ונזכה להודות להקב"ה על הניסים שעושה איתנו ממש בכל יום ויום! תכיר את הנס!** ואכן זו הבעיה - ש"אין בעל הנס מכיר בניסו"... אבל תכיר את הנס! זכית להתחתן, יש לך ב"ה אישה, יש ילדים ב"ה, ואולי גם נכדים, תכיר את הנס! תגיד שירה להקב"ה! תן תודה! ותתפלל הלאה... לא מספיק רק להודות, אלא להמשיך להתפלל! תהלל להקב"ה, ותבקש הלאה! זוהי **שלמות התפילה**! כך יהיה לך שלום-בית, יהיה לך פרנסה, לא יחסר שום דבר!

אלו הם האורות הגדולים שאפשר להתחבר אליהם בשבת זו, ובשבוע זה, ובזמן הזה, לקחת איתנו **'קנין של התורה'**! הפרק האחרון של מסכת אבות נקרא **'קנין תורה'**, כי זה העיקר - **לקנות את התורה**! וזה נעשה כשקורין את הפרשה!

וכאמור בתחילת דברינו - בשביעי של פסח קוראים **חלק** מהפרשה של קריעת ים סוף, אבל כשמגיעה הפרשה הזו **קונים את זה ע"י התורה הקדושה**, ואם אדם יקנה את זה **בקניין גמור** - 'אני אודה להקב"ה על כל הניסים שעשה איתי, ושיעשה איתי, ואני מבקש הלאה!' - ככה יזכה לראות ניסים ונפלאות על כל צעד ושעל, ועל כל פסיעה ופסיעה, ויזכה לכל הישועות שהוא צריך!

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה להיות מקורבים לצדיקים, לקבל מהם את הלימודים שלהם, לחיות עם האמונה הקדושה - **"וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ"**, ונזכה לראות ישועות ורחמים בכל העניינים, ובקרוב יבוא משיח צדקנו, ותהא הגאולה השלימה!

breslev.shely@gmail.com